

КНЕЗ МИХАИЛО ОБРЕНОВИЋ

Крагујевац, 1823.
Београд, 1868.

Син је кнеза Милоша и кнегиње Љубице Обреновић. Васпитаван је од домаћих учитеља. После Милошеве оставке 1839, отишао је са оцем у Влашку. Када је убрзо затим умро кнез Милан, његов старији брат, позван је назад у Србију за кнеза. Султан га је потврдио за изабранога, а не као наследнога владаоца и одредио му саветнике. Међутим, већ 1841. године Турска је изгубила поверење у кнеза Михаила и његове ministre, јер је држала да су они изазвали буну у Бугарској и у Босни. Тома Вучић, у дослуху са Турцима, одлази у Крагујевац, дочепа се артиљерије и подигне буну. Уз Михаила је пристало више народа него уз Вучића, али овај је имао топове којима је разбио Михаилову војску и он је морао да се повуче. Михаило је прешао у Земун, на аустријску страну. Порта му је замерила што се испред бунтовника није склонио у београдски град код паше него је прешао на подручје туђе државе. Од 1842. до 1858. Михаило је провео у емиграцији, боравећи највише у Бечу. Са мађарском племкињом Јулијом

Хуњади оженио се 1853. У Србију се вратио почетком 1859. заједно са кнезом Милошем. На престо Михаило је ступио већ следеће године због Милошеве смрти и завео у Србији владу „просвећеног апсолутизма“. Као главни задатак своје владе Михаило је сматрао рат са Турцима, али пре него би почео рат са њима мислио је да треба уклонити турске гарнизоне из градова и склопити савез са осталим хришћанским државама. Бомбардовањем Београда, јуна 1862, које није имало никаквог озбиљног разлога, то питање су поставили сами Турци и Михаило, користећи се повољном дипломатском ситуацијом, решио је то градско питање мирним путем. Султан је, по савету великих сила, повукао своје гарнизоне из свих српских градова. Године 1868. Србија је постала стожер једне велике балканске лиге, управљене против Турске, рат се очекивао сваког часа, али последње године Михаилове владе осетило се некакво колебање. Од своје жене Јулије потпуно се одвојио 1865. иако до формалног развода брака није

дошло. Намеравао је да се ожени Катарином, кћерком своје сестре од стрица, Анке Констатиновић. Због противљења министар Гарашанин морао је да одступи. Овај догађај довео је до велике затегнутости у односима између Србије и Русије. 1868. Михајло је, приликом једне шетње у Кошутњаку, са Анком и Катарином, убијен. Поред њега је погинула Анка, а Катарина је рањена. Убиство кнеза Михаила изазвало је велику националну жалост, а он је први од свих српских владара добио споменик у Београду. За време своје кратке владе, Михаило је постигао велике успехе, а према тим успесима није стајао, на другој страни, ни један већи неуспех.

У времену свога боравка у Бечу Михаило је био велики добротвор и заштитник српских књижевника: помагао је и Вука и Даничића и Бранка и многе друге. Вуку је давао сталну помоћ. Од њега је песма *Брайучега*, познатија по наслову *Што се боре мисли моје*, која се у своје време радо певала у српским отменијим круговима.

БРАТУЧЕДА

*Ш*то се боре мисли моје?
Искуство ми ћутат' вели;
Беж'те сада ви обоје
Нек' ми срце говори.

Први поглед ока твога,
Тронуло је срце моје,
Мир и покој ти разруши
Робом си ме учинила.

Да те љуби срце моје,
Целом' свету казаћу,
Само од тебе ах премила,
Тајну ову сакрићу.

Теби љубав јавит несмем,
Јер твој бити немогу,
Но да будеш с другим' срећна
Молићу се ја Богу.